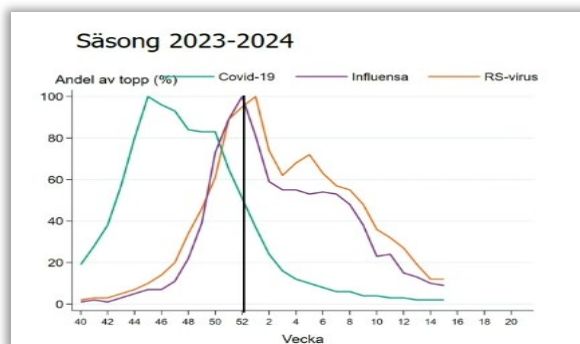

Säsongsvirus och vaccination

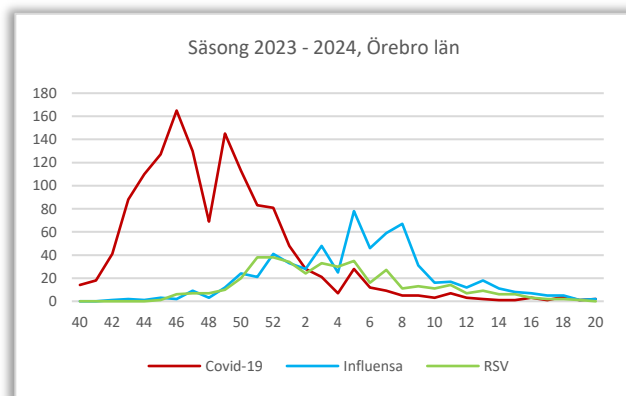
Vårens vaccinationsinsats mot covid-19 med rekommendation om påfyllnadsdos till alla personer 80 år och äldre, samt personer 65 år och äldre med dagliga omsorgsinsatser är nu avslutad. För personer i länet 80 år och äldre var vaccinationstäckningen 67%, att jämföra med 65% nationellt. Det var tydligt att de personer som tog vårdosen förra året, visade sig ha en lägre risk att behöva sjukhusvård för covid-19 när smittspridningen sedan ökade under hösten.

De senaste säsongerna har präglats av en tidigare smittotopp för covid-19, som infallit under oktober, jämfört med influensa och RS-virus som haft sin topp senare under året (fig 1). Den totala sjukdomsburden inklusive behov av sjukhusvård och mortalitet har också varit större för covid-19 jämfört med influensa.

Figur 1. Folkhälsomyndigheten

Figur 2 visar smittoläget i Region Örebro län för covid-19, influensa och RS-virus under föregående säsong.

Figur 2. Örebro län

Utifrån smittoläget senaste säsongerna är vaccinationsstarten mot covid-19 och influensa i höst tidigare lagd jämfört med föregående säsonger, och nationell gemensam vaccinationsstart för riskgrupper planeras till 15 oktober.

Smittskydd & Vårdhygien Region Örebro län

Sekreterare	Jenny Holmkvist	Tfn 019 - 602 11 30	jenny.holmkvist@regionorebrolan.se
Adress: Smittskyddsenheten, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16, E-post smittskydd@regionorebrolan.se			
Smittskyddsläkare	Gunlög Rasmussen	Tfn 019 - 602 35 81	gunlog.rasmussen@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 50 %	Lisa Vennberg	Tfn 019 - 602 72 03	lisa.vennberg@regionorebrolan.se
Bitr. Smittskyddsläkare 25 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska, avd chef	Angelica Skeppstedt	Tfn 019 - 602 98 01	angelika.skeppstedt@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska	Annika Dahlqvist	Tfn 019 - 602 98 02	annika.dahlqvist@regionorebrolan.se
Smittskyddssjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Epidemisjuksköterska	Anne Lennell	Tfn 019 - 602 34 43	anne.lennell@regionorebrolan.se
Stramaordförande	Anja Rosdahl	Tfn 019 - 602 11 57	anja.rosdahl@regionorebrolan.se

Adress: Vårdhygien, USÖ, 701 85 ÖREBRO, Fax: 019 - 12 74 16 E-post vardhygien@regionorebrolan.se

Samord. hygiensjuksköterska	Annethe Thegel	Tfn 019 - 602 20 43	annethe.thegel@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska 50 %	Maria Moberg	Tfn 019 - 602 11 99	maria.moberg@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofi Mattsson	Tfn 019 - 602 23 21	ann-sofi.mattsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Ann-Sofie Gustavsson	Tfn 019 - 602 10 38	ann-sofie.gustavsson@regionorebrolan.se
Hygiensjuksköterska	Maria Stenegård	Tfn 019 - 602 52 88	maria.stenegard@regionorebrolan.se
Hygienläkare 35 %	Johanna Furberg	Tfn 019 - 602 35 41	johanna.furberg@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Charlotta Hellbacher	Tfn 019 - 602 34 42	charlotta.hellbacher@regionorebrolan.se
Hygienläkare	Åsa Beraki	Tfn 019 - 602 46 50	asa.beraki@regionorebrolan.se

Folkhälsomyndighetens utredning om vaccination mot vattkoppor och bältros

Förslag om vaccination mot vattkoppor i barnvaccinationsprogrammet

Folkhälsomyndigheten har utrett om vaccination mot vattkoppor uppfyller kriterierna för nationellt vaccinationsprogram, och föreslår att vattkoppsvaccination införs i barnvaccinationsprogrammet med en första dos vid 18 månaders ålder och en andra dos vid 7 års ålder. Samtidigt föreslås ikappvaccination bland äldre barn upp till 18 år, som inte haft vattkoppor. Förslaget kommer att gå ut på remiss, och därefter lämnas till regeringen för ett beslut.

Vattkoppor, som orsakas av varicella zoster-virus, ger en lindrig infektion för de flesta som drabbas, men allvarliga fall och komplikationer förekommer och då framför allt hos personer med nedsatt immunförsvar, som indirekt skyddas genom ett införande av vaccination i barnvaccinationsprogrammet.

Vaccin mot vattkoppor kan ges till barn från 12 månaders ålder och till vuxna. De flesta får ett skydd redan efter en dos, men för ett långsiktigt skydd behövs 2 doser med minst 4 veckors mellanrum.

Vägledning om vaccination mot bältros

Vaccination mot bältros uppfyller däremot inte kriterierna för att införas i nationella vaccinationsprogrammet enligt Folkhälsomyndighetens utredning, som istället tagit fram en vägledning till regionerna. Bältrosvaccin rekommenderas till vuxna personer över 18 år med immunbrist orsakat av sjukdom eller läkemedelsbehandling, och till de äldre åldersgrupperna, med förslag om stegvis introduktion från de äldsta ned till 65 års ålder.

Bältros orsakas också av varicella zoster-virus, som reaktiverats efter en tidigare vattkoppsinfektion. Bältros är vanligare vid immunbrist, och hos äldre personer, på grund av att immunsystemet åldras. Vid bältros kan en del personer drabbas av långdragen smärta, postherpetisk neuralgi, i efterförloppet.

Shingrix, ett förstärkt, rekombinant vaccin, rekommenderas att ges med två doser med 2–6 månaders intervall. Vaccinet är godkänt för personer 50 år och äldre, och för personer 18 år och äldre med sjukdom eller läkemedelsbehandling som orsakar immunbrist.

Mässling

Under 2023 och 2024 har flera europeiska länder, bland annat Storbritannien, haft ökande spridning av mässling. Flera fall har också rapporterats från Region Stockholm och Västra Götaland. I Sverige ingår mässlingsvaccination i barnvaccinationsprogrammet sedan 1980-talet och dessutom rekommenderas vaccination till personal inom hälso- och sjukvård. Inför en utlandsresa som innebär smittrisk, rekommenderas att ovaccinerade eller ofullständigt vaccinerade ser över och kompletterar sitt vaccinationsskydd.

Blodsmitemärkning i journaler

Blodsmitemärkning i journaler tas bort i Region Örebro län. I samband med övergång till nytt journalsystem, Cosmic, kommer en justering kring vilken information som ska återfinnas i Uppmärksamhetssignalen göras utifrån senaste versionen av Socialstyrelsens rekommendation för hur uppmärksamhetsinformation ska dokumenteras. Detta innebär att journalen i Cosmic inte ska blodsmitemärkas. Märkning för MRB (MRSA, VRE och ESBLcarba) ska fortsatt göras. Anledningen till beslutet att ta bort märkningen är att vårdpersonal alltid ska behandla blod och blodtillblandade kroppsvätskor som smittsamma. Märkningen kan inge en falsk trygghet eller vara vilseledande till exempel om patienten har en blodsmitta men inte är testad, har smittats efter det senaste negativa testet eller är smittfri efter behandling. Läs mer, [Borttagande av blodsmitemärkning i journaler • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](#)

Smitta i förskolan

Folkhälsomyndigheten har publicerat en ny upplaga av vägledningen Smitta i förskolan. Vägledningen riktar sig till huvudmän och personal i förskolan och kan även vara intressant för vårdnadshavare. Syftet är att upprätthålla en friskare förskolemiljö, främja barns och personals hälsa, genom att ge råd om det förebyggande arbetet kring infektioner, för att minska risken för smittspridning. Vägledningen utgår från barnets och barngruppens bästa. [Smitta i förskolan – Vägledning till personal och huvudmän i förskolan för att förebygga och hantera smitta](#)

Mpox

Under 2022 spreds mpox för första gången i större utsträckning utanför Afrika. Under sommaren och hösten 2022 rapporterades 255 fall i Sverige. Främst spreds smittan via sexuella kontakter, huvudsakligen bland män som har sex med män (MSM). Efter en längre tid utan spridning i Sverige ses nu åter en ökning. Under april och maj har hittills 25 nya fall av mpox rapporterats, samtliga i Stockholmsområdet. Fallen tillhör gruppen MSM och är smittade i Sverige. Vi behöver således fortsatt vaccinera rekommenderade grupper.

Ovaccinerade personer, som har en ökad risk att smittas med mpox, rekommenderas vaccination med två doser. [Mpox \(Sverige april 2024–\) — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#) På 1177.se finns hänvisning för riskgrupper att vända sig till infektionskliniken vid önskemål om vaccination.

Gonorré

Under de senaste åren har gonorréfallen ökat kraftigt nationellt. Flest fall finns rapporterat i gruppen män som har sex med män (MSM) i åldersgruppen över 30 år, men allt fler fall rapporteras även bland yngre kvinnor och med heterosexuell smittväg. Vanligast är att man smittas i Sverige.

För provtagning vid misstanke av gonorré hänvisas personer i första hand till en fysisk mottagning inom vården, där man har möjlighet att provta från alla lokaler.

SÄBO-studien

Personer med boendeformen särskilt äldreboende, SÄBO, har sedan hösten 2021 erbjudits att delta i en studie av immunförsvaret efter vaccination mot covid-19. Studien leds från Umeå universitet och andra deltagande regioner utöver Örebro och Västerbotten är region Stockholm, Skåne och Jämtland/Härjedalen. Från och med i år studeras även immunsvaret mot RS-virus och influensa hos de boende. Syftet är att undersöka hur länge vaccination ger ett starkt immunsvaret och skydd mot luftvägsinfektioner hos de äldre. Den kunskapen bidrar till beslut om när och hur ofta upprepade vaccindoser behöver ges till personer på äldreboenden i Sverige.

Rapport från ECDC om mätning av vårdrelaterade infektioner

Europeiska smittskyddsmyndigheten, ECDC, har sammanställt och publicerat resultat från en mätning av förekomst av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaanvändning vid akutsjukhus i EU-länder samt Norge och Island. Denna mätning, en så kallad punktprevalensmätning, görs vart femte år. I Sverige genomfördes mätningen vid 54 sjukhus i samtliga 21 regioner under april-maj 2023. En nationell sammanställning av resultaten publicerades av Folkhälsomyndigheten i december förra året.

Rapporten visar att 10% av patienter på svenska sjukhus hade minst en vårdrelaterad infektion vid mättillfället, jämfört med 7% av alla patienter i den europeiska mätningen. Sverige har en högre beläggningsgrad kontra andra länder och i tidigare studier finns det en koppling mellan hög beläggningsgrad på sjukhus och förekomsten av vårdrelaterade infektioner. Sverige har även en hög andel som skrivs in från kommunal vård och omsorg, vilket i denna mätning automatiskt utgjorde ett kriterium för att eventuell infektion ansågs vara vårdrelaterad. Rapporten visar även

att förekomst av antibiotikaresistens i de vårdrelaterade infektionerna var låg i Sverige jämfört med andra europeiska länder.

Tvättställ i vårdmiljö

Tvättställ, framför allt i avlopp och vattenlås, innehåller mycket bakterier. Bakterier som trivs i fuktig miljö lever ofta i så kallad biofilm som de bildar i avloppsledningar, vattenlås och bottensilar, men även i kranar. Biofilm och bakterier gynnas om de tillförs näring i form av till exempel kaffe, saft, sondmat och kroppsvätskor. Bakterier och biofilm gynnas även av stillastående vatten. Stänk från tvättställ kan innebära risk för smittspridning av dessa bakterier. Det finns rapporterat fall av smittspridning på vårdavdelningar och mottagningar med koppling till tvättställ och miljön runt omkring. Det är framför allt de mest infektiösa patienterna som riskerar att drabbas.

Det är viktigt att personalen har kunskap om den riskmiljön tvättställ kan innebära vid tex sårbehandling, rengöring av inhalationshjälpmedel eller innerkanyl till trakealkanyler. Se länk till vårdhygienisk riktlinje med rekommendationer för hur man ska använda tvättställ på vårdrum och i behandlingsrum.

<https://platina.orebroll.se/platina/customized/docsearch/downloadFile.aspx?objectid=988387>

Med önskan om en lång, skön och smittfri sommar!
Från Smittskydd & Vårdhygien